

Отже, багатогранність структурно-логічних елементів конкурентного середовища доцільно поділити на кількісні (чисельність конкуруючих суб'єктів стосовно попиту і пропозиції на банківські послуги) та якісні (визначення умов та ефективність конкуренції).

У цілому, доцільно виділити такі напрямки розвитку конкурентного середовища на вітчизняному ринку банківських послуг: розроблення державної політики розвитку та підтримки національних банківських установ; банкам розробити свої стратегії реформування та змін у менеджменті, операційній та технологічній діяльності, в сфері ІТ – технологій тощо; підвищення конкурентоспроможності банківської системи за рахунок зниження економічних та адміністративних витрат на банківський бізнес; цілеспрямована робота стосовно зниження собівартості та підвищення якості банківських послуг для юридичних і фізичних осіб; доступ іноземного капіталу до вітчизняної банківської системи повинен супроводжуватись удосконаленням пруденційного нагляду; забезпечення доступу сучасних банківських послуг для корпоративних клієнтів в усіх економічних районах країни, що передбачає впровадження системи реінжинірингу в управління банківською діяльністю, враховуючи модернізацію системи внутрішнього контролю та ризик-менеджменту; запровадження системи управління грошовими потоками в державі, сконцентрувавши їх у провідних банках на пріоритетних напрямках розвитку держави; використання методики нечітких оцінок дозволить об'єднати в єдину процедуру роботу з функціональними, продуктивними стратегіями, що, у свою чергу, дає можливість враховувати ефект синергії. Визначені експертним шляхом відносини можуть використовуватись як імітаційна модель при проведенні сценарного стратегічного планування.

*А.В. Колдовський, аспірант
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНИХ ВІДНОСИН

Сучасна глобальна фінансова криза спричинила економічну рецесію, яка за своєю глибиною та синхронністю прояву негативних ефектів є найбільш масштабною з часів Великої депресії. Крім того, вона засвідчила неспроможність ринкової системи до саморегулювання без масштабного втручання держави.

Ринкове саморегулювання валютної сфери є за своєю суттю дуже нестабільним. Його реалізація передбачає спрямованість учасників валютного ринку на максимізацію свого прибутку без врахування

національних інтересів і вимог економічної безпеки держави. При цьому на характер дій суб'єктів валютних відносин впливає безліч факторів, здатних за несприятливих обставин завдати шкоди соціально-економічному становищу країни. Державне валютне регулювання дозволяє нівелювати або принаймні обмежити негативні наслідки ринкового регулювання валютних відносин.

Таким чином, необхідно зазначити, що державне валютне регулювання не може бути скасовано, винятково ринкового валютного регулювання в реальному економічному житті не існує, як не існує і чисто ринкової економіки. У ринковій економіці держава залишає за собою право регулювання окремих сфер економічної діяльності, враховуючи сферу валютних відносин. Ринкове і державне регулювання валютних відносин доповнюють один одного.

Валютне регулювання стає, з одного боку, своєрідним фільтром, стримуючим дію небажаних для країни процесів, що відбуваються у світовій економіці, а з іншого боку, координатором, що визначає правила взаємодії між країнами в сфері валютних відносин.

Будучи сполучною ланкою між національною економікою та світовою, валютне регулювання дозволяє більш ефективно використовувати переваги від участі у міжнародних економічних зв'язках. Крім того, воно покликане стримувати і обмежувати дію негативних факторів, що виникають у світовій економіці і викликають різкі коливання курсів національних валют, масштабний легальний і нелегальний вивіз національних і зарубіжних інвестиційних капіталів, зниження конкурентоспроможності національних виробників як на внутрішньому, так і на світовому ринках.

Оскільки глобалізація сфери валютних відносин призвела до того, що валютно-фінансові інструменти перестали бути лише внутрішніми регуляторами розвитку економіки і перетворилися на потужний засіб економічного та політичного впливу одних країн на інші, роль держави в регулюванні валютних відносин не повинна недооцінюватись.

Отже, на нашу думку, ринкове і державне валютне регулювання взаємодоповнюються. Перше, засноване на конкуренції, породжує стимули розвитку, а друге спрямоване на подолання негативних наслідків ринкового регулювання валютних відносин. Межа між цими двома регуляторами визначається вигодами та втратами в конкретній ситуації. Саме тому співвідношення між ними часто змінюється. В умовах кризових потрясінь, війн, післявоєнної розрухи переважає державне валютне регулювання, часом досить жорстке. При поліпшенні валютно-економічного становища відбувається лібералізація валютних операцій, заохочується ринкова конкуренція в цій сфері. Але держава

завжди зберігає валютний контроль з метою регламентації та нагляду за валютними відносинами.

Державне валютне регулювання повинно доповнювати та коригувати вільний ринковий механізм. Основна проблема економічного розвитку сьогодні і в майбутньому – знаходження оптимального співвідношення між ринковим і державним регулюванням.

*В.В. Колдовський, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ КОДУ ПРОГРАМНИХ ПРОЕКТІВ БАНКІВСЬКО-ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ

Інформатизація галузей народного господарства країни є одним із ключових напрямків, які забезпечують її конкурентоспроможність у світовому господарстві. Водночас інформатизація не може бути самоціллю, вона повинна передбачати вирішення конкретних проблем, а не формувати імідж компанії чи освоювати виділені бюджети. Помилки, допущені під час реалізації проектів з інформатизації, можуть призвести не лише до неповернення капіталовкладень, а й до значно серйозніших проблем, таких як непередбачувані витрати на підтримку та неекономічні ризики, особливо небезпечним з яких є ризики витоку інформації, що найбільш загрозливі для банківсько-фінансових установ.

Серед усіх можливих проектів інформатизації особливо ризиковими є програмні проекти, що характеризуються низькою передбачуваністю результатів і складністю управління. Для України, як країни з відносно нетривалою історією використання комп'ютерних технологій у комплексній автоматизації економіки, проблема реалізації програмних проектів є особливо актуальною. Один із напрямків підвищення керованості програмних проектів полягає у здійсненні оцінки їх параметрів, причому найбільш результативною і водночас найскладнішою є оцінка якості програмного коду.

При здійсненні оцінки програмного коду слід звернути увагу на вирішення таких задач: оцінка відповідності коду вимогам до проекту, оцінка прогресу виконання проекту, оцінка якості коду з погляду його підтримки, оцінка коду з погляду пошуку як неявних, так і явних недоліків.

З метою надійного кількісного вимірювання показників проектів пропонується використовувати метрики коду, як певні чисельні характеристики, які дозволяють отримати значення певних властивостей коду. Класифікація метрик за різними ознаками наведена на рис. 1.